

**MÜZİK DERSİNDE YEREL EZGİLERİN KULLANIMI:
ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ**

Nurdan Şirin

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS, 2019

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Nurdan
Soyadı : Şirin
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Müzik Dersinde Yerel Ezgilerin Kullanımı: Şanlıurfa İli Örneği
İngilizce Adı : Use Of Folk Tunes In Music Lesson: Sanlıurfa Province Example

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Nurdan Şirin

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Nurdan Şirin tarafından hazırlanan “Müzik Dersinde Yerel Ezgilerin Kullanımı: Şanlıurfa İli Örneği” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç.Dr. Mehmet EFE

(Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı)

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Selçuk BİLGİN

(Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Kaan YÜKSEL

(Devlet Konservatuarı, Başkent Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 08.08.2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın sağlıklı bir biçimde gerçekleőmesi için araştırmanın tamamında denetim, yönlendirme ve önerileriyle katkıda bulunan hayat ğretmenim ve tez danıőmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet EFE'ye, anket verilerinin toplanmasına yardımcı olan Erhan ALABAY'a, Türkçe zetin İngilizceleőtirilmesinde ve İngilizce zetin hazırlanmasındaki katkılarından dolayı arkadaşım Buket GÜN'e, tez sürecinde yanımda olan tüm arkadaşlarıma ve GÜNERİ ailesine, her koőulda desteklerini esirgemeyen sevgili aileme çok teşekkür ederim.

Nurdan ŞİRİN

**MÜZİK DERSİNDE YEREL EZGİLERİN KULLANIMI: ŞANLIURFA
İLİ ÖRNEĞİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Nurdan Şirin
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ağustos 2019**

ÖZ

Bu çalışma, Müzik dersinde öğrencilerin kendi coğrafyalarında yer alan ezgi kullanımının Müzik dersi başarısına ve tutumuna etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma deneme modelli deneysel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan tüm ortaokullar, örneklemini ise 2018–2019 Eğitim Öğretim Yılında ŞMDO’nda öğrenim gören 6/A ve 6/E şubeleri oluşturmaktadır. Grupların belirlenmesi aşamasında 7 şube arasından birbirine eşit olan 2 şube derse giren öğretmenlerin ortak görüşleri ile birlikte belirlenmiştir. Bu aşamadan sonra deney ve kontrol grupları ise rastgele seçilmiştir. Deney grubunda kazanıma uygun olarak belirlenen Dolana Ay Dolana, El Zanneder Ben Deliyem ve Urfa’ya Paşa Geldi isimli parçalar kullanılmış, kontrol grubunda ise Çanakkale Türküsü, Çemberimde Gül Oya ve Sevgi Çiçekleri isimli parçalar kullanılmıştır. Çalışmanın yöntem bölümünde araştırma modeli, uygulanan tutum ölçeği, başarı testi anlatılmıştır. Uygulama sonunda deney ve kontrol grubuna başarı testi ve tutum ölçeği uygulanmış, çıkan sonuçlar analiz yöntemleri ile ilişkilendirilerek esaslar hakkında bilgi verilmiş ve analizler yorumlanmıştır. Yapılan analizler doğrultusunda sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Müzik Eğitimi, Tutum, Yerel Ezgiler

Sayfa Adedi : 59

Danışman : Doç.Dr. Mehmet EFE

**USE OF FOLK TUNES IN MUSIC LESSON: SANLIURFA
PROVINCE EXAMPLE
(M.S. Thesis)**

Nurdan Sırın

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

August 2019

ABSTRACT

This study was conducted in order to determine the effect of the use of folk tunes in music geography in the music lesson on the success and attitude of the music lesson. This research is an experimental research. All secondary schools in Turkey region the research sample of the 2018-2019 academic year studying at the ŞMDO,6/A and 6/E students. In the determination of the groups, 2 branches equal to each other among 7 branches were determined by taking the common opinions of the teachers who took the course. the experimental and control groups were then randomly selected. In the experimental group, 'Dolana Ay Dolana', 'El Zanneder Ben Deliyem' and 'Urfaya Paşa Geldi' were used according to the target. In the control group, Çanakkale Türküsü, Çemberimde Gül Oya and Sevgi Çiçekleri were used. In the method section of the study, the research model, attitude scale and achievement test are explained. As a result of the application, achievement test and attitude scale were applied to the experimental and control groups and the results were correlated with the analysis methods and analyzes were interpreted. In line with the analyzes carried out, results and suggestions were included. As a result of the research, there was a significant difference between experimental and control groups.

Keywords : Music education, Attitude, Folk tunes

Animation Page : 59

Supervisor : Doç. Dr. Mehmet EFE

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.2.1. Alt Problemler	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Varsayımlar	4
1.6. Sınırlılıklar.....	4
1.7. Tanımlar	5
1.8. İlgili Araştırmalar	5
BÖLÜM II.....	7
KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Eğitim.....	7
2.2. Müzik	8

2.3. Müzik Eğitimi.....	9
2.4. Türkiye’de Müzik Eğitimi.....	10
2.5. İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi	11
BÖLÜM III.....	14
YÖNTEM	14
3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Evren ve Örneklem	15
3.3. Verilerin Toplanması.....	15
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	17
BÖLÜM IV	18
BULGULAR VE YORUMLAR	18
4.1. Demografik Özelliklere Dair Bulgular.....	18
4.2. Başarı Testine Dair Bulgular	19
4.3. Müzik Dersi Tutum Ölçeğine Dair Bulgular.....	25
BÖLÜM V	28
SONUÇ VE ÖNERİLER	28
5.1.Öneriler	29
KAYNAKLAR	30
EKLER	33

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Deneysel Deseni	15
Tablo 2. Araştırmaya katılan Deneklerin Özellikleri	15
Tablo 3. 2018 – 2019 Ortaokul 6. Sınıf Müzik Dersi Deney ve Kontrol Grubu Çalışma Planı	16
Tablo 4. Deney Grubuna Ait Öğrencilerin Cinsiyet Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı	18
Tablo 5. Deney Grubuna Ait Öğrencilerin Yaş Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı.....	18
Tablo 6. Kontrol Grubuna Ait Öğrencilerin Cinsiyet Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı	19
Tablo 7. Kontrol Grubuna Ait Öğrencilerin Yaş Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı ...	19
Tablo 8. Başarı Testi Sorularına Deney ve Kontrol Gruplarının Verdiği Cevapların Analizi	20
Tablo 9. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Başarı Testinden Almış Oldukları Puanlar Arasındaki Bağımsız T Testi Analiz Sonuçları.....	21
Tablo 10. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden Almış Oldukları Puanlar Arasındaki Bağımsız T Testi Analiz Sonuçları.....	25
Tablo 11. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” Madde Ortalamaları ve Standart Sapma Puanları.....	26

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Deney ve kontrol grubu başarı testi ortalaması.....	21
<i>Şekil 2.</i> S1. aşağıdaki seçeneklerden hangisi hece bağına örnek olabilir sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.....	22
<i>Şekil 3.</i> S2. aşağıdaki seçeneklerden hangisi uzatma bağına örnek olabilir sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.....	22
<i>Şekil 4.</i> S.3. aşağıdaki seçeneklerden hangisinde hece bağı ve uzatma bağı bir arada kullanılmıştır sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.....	23
<i>Şekil 5.</i> S.4. aşağıdaki seçeneklerden hangisi 5/8'lik ölçü ile yazılmıştır sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.....	24
<i>Şekil 6.</i> S.5. aşağıdaki seçeneklerden hangisi 5/8'lik ölçünün vuruş düzeni olabilir sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.....	24
<i>Şekil 7.</i> Deney ve kontrol grubu “müzik dersi tutum ölçeği” ortalaması.....	26

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
n	Birey Sayısı
p	Anlamlılık değeri
s	Sayfa
ŞMDO	Şehit Mustafa Direkli Ortaokulu
ss	Standart Sapma
t	Bağımsız t testi değeri
TDK	Türk Dil Kurumu
X	Ortalama Puan

BÖLÜM I

GİRİŞ

Ezgi öğretimi genel müzik öğretiminin temelini oluşturur. Ezgi seçimi yapılırken öğrenci düzeyine uygunluk, öğrencinin müziksel gelişimine hizmet edicilik, yaşamla ilişkililik ve anlamlı izler bırakıcılık gibi unsurları içermesi gerektiği düşünülmektedir. Bölgeler arası farklılıkların gözetilmesi ve öncelikle öğrencinin kendi coğrafyasına ait ezgilerin müzik dersi içerisinde örneklendirilmesi öğretimin niteliği açısından önemli olabilir.

“Bir insan doğduğu zaman ninni ile büyür. Kendi kültürünün özellikleriyle büyür. Sonra içine doğduğu çevrenin dilini öğrenir. Dolayısıyla bu toprakların insanlarının kendilerine yabancılaşmamaları için bu değerlerine sahip çıkması önemlidir. Makamsal özellikler çocukların yaşadıkları kendi kültürleriyle bağdaşır. Bu noktadan hareketle yerelden evrensele açılmak gerekir” (Aşkın’dan aktaran Kocabaş, 2003, s.287).

“Bir toplumun müzik yaşantısı; bireysel, toplumsal, ulusal, uluslararası, kültürel, ekonomik ve eğitsel koşullardan etkilenmektedir. Ayrıca, yaşanan coğrafya ve onunla ilgili folklorik özellikler, eğitsel faktörler, sosyal çevre, iletişim araçları ve müzik teknolojisi ile olan etkileşimler sonucu kişinin yaşamına katılan çeşitli müzikler, bu müziklerin yaratıcıları, seslendirici ve yorumlayıcıları zaman içinde onun duygu, düşünce, beğeni ve beceri birikimlerini etkilemekte ve müziksel gereksinimlerini karşılamaktadır” (Kılıç, 2015, s.467).

“Şarkı seçiminde çevre müziği örneklerine, değişik bölgelerin müzik özelliklerini yansıtan türkülere, çocukların kendi oyunlarında ya da halk oyunlarını oynarken söyledikleri şarkılara yer verilmesinin; müzik dilinin, sözel dil ile birlikte çevre, bölge müzikleri ve dili ile etkileşerek ulusal bir konuşma-şarkı söyleme dili oluşmasına yönelik yararlar getireceği, açık olarak görülmektedir” (Bozkaya, 2001, s.77).

Türkiye’deki genel müzik eğitiminde en önemli basamak ilköğretimdir. İlköğretim müzik dersi müfredatında ise temel materyal ders kitaplarıdır. Müzik dersinin işlenişi bu kitaplarda yer alan şarkılar üzerine kuruludur. Müzik dersi kitaplarında yer alan şarkılar da anonim ezgilerden, çocuk şarkılarından ve çeşitli halk türkülerinden oluşmaktadır.

“Ülkemizde halk müzikleri yerel ve bölgesel özellikler taşırlar. Halk müziklerimizin çeşitliliği, müzik kültürümüzün zenginliğini oluşturmaktadır. Halk türküleri içinde sözleri, tartımsal ve ezgisel yapısı çocuklar için elverişli olanlar çocuğun eğitiminde kullanılabilirler. Bu tür türkülere ilköğretim, ortaöğretim ve okulöncesi eğitimde de öncelikle yer verilmelidir. Halk türküleri sözleriyle, ezgisiyle, taşıdığı geleneksel değerler ve ulusal duyarlılıkla çocuğun müzik eğitiminde olduğu gibi, ulusal benlik eğitiminde de son derece yararlı ve etkin bir eğitim aracıdır” (Seyrek, 1995, s.6).

1.1. Problem Durumu

Toplumumuzun, eğitim seviyesinin daima yükselmesi için kaliteli bireylere ihtiyacı vardır. Bu bireylerin yetişmesindeki en önemli kaynak eğitimci, eğitimcinin yöntemi ve kitaplardır. Öğrenenlerin eğitim ve öğretim süreçlerinde öğrenecekleri bilgileri sosyal etkileşim içinde, çevrelerinden edindikleri ve doğuştan getirdikleri yetenekleri ile bütünleştirmeleri beklenmektedir.

Öğretim, öğrenme ve öğretme etkinliklerini tümüyle içine alan bir süreçtir. Bu öğretimin anlamlı ve nitelikli olabilmesi için dikkat edilmesi gereken ilke ve yöntemler bulunmaktadır. Bu ilke ve yöntemlerden bazıları; öğrenciye görelilik, amaca uygunluk, yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene, güncellik ve yaşama yakınlık gibi ilkelerdir.

Genel eğitim sisteminde öğrenme ve öğretme tekniklerinden yalnızca biri ile öğretim yeterli değildir. Sanat eğitimi gibi soyut olan kavramlar tek bir yöntem kullanılarak öğretildiğinde her birey için etkili olmayabilir. Çünkü her bireyin kültürü ve biyolojik yapısı farklı özellik göstermektedir. Bireylerdeki bu farklılıklar sebebiyle uygulanacak öğretimin yöntem ve tekniği de değişken olacaktır. Öğretim yöntemi belirlenirken bireylerin akademik başarılarına, ilgilerine, yeteneklerine, güdülenme şekillerine, sosyokültürel(bölgesel) özelliklerine ve bireysel özelliklerine dikkat edilmelidir.

Ülkemiz çeşitli kültürleri içinde barındıran coğrafi bölgelerden oluşmaktadır. Her bölgenin birbirinden farklı psikolojik ve fizyolojik özellikleri bulunduğundan öğretimin ilke ve

yöntemlerinden faydalanmak öğrenciler için uygun olacaktır.

Öğrencinin fizyolojik, psikolojik özelliklerinin, ilgi ve ihtiyaçlarının, hazırbulunuşluk düzeyinin göz önünde tutulması öğrenciye görelilik ilkesi itibariyle en gerekli özelliklerin başında gelmektedir.

Diğer tüm ders müfredatlarında olduğu gibi müzik dersi müfredatı da genel amaçlar taşır ve ülkenin her yerinde aynı kitap kullanılır. Yapılan bazı çalışmalar göz önüne alındığında yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene ve yaşamla ilişkililik gibi faktörlerle öğrenmenin daha etkili olduğu, bununla birlikte kazanımların kalıcı öğrenmeye yardımcı olduğu anlaşılmıştır. Bu düşünceden yola çıkarak yakından uzağa ve yaşamla ilişkililik unsurları göz önünde tutularak öğrencinin bulunduğu coğrafyadaki yerel ezgiler ile müzik dersinin kazanımlarının öğrencilere kalıcı ve etkili bir biçimde öğretileceği düşünülmektedir.

Bu sayede öğrenci ve çevre arasındaki ilişkinin anlamlı yönde etkilenmesi ve buna bağlı olarak öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum ve başarılarının da artması beklenmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

İlköğretim müzik dersi müfredatında yer alan ezgiler yerine yerel ezgilerle eğitim yapılması durumunda öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum ve başarılarında anlamlı yönde bir fark var mıdır?

1.2.1. Alt Problemler

İlköğretim müzik dersi müfredatına yönelik çalışmada:

- 1- 6. sınıf müzik dersi kitabında bulunan kazanımlara teknik olarak uygun yerel ezgi var mıdır?
- 2- Araştırmaya katılan öğrencilerin derse yönelik tutumlarında bir fark var mıdır?
- 3- Araştırmaya katılan öğrencilerin ders başarılarında bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Türkiye'deki yedi coğrafi bölge incelendiğinde eğitim düzeyinde farklılıklar görülür. İlköğretim düzeyi, eğitim düzeyindeki farklılıkları dengelemek için en önemli basamaktır. Çocuğun kendi çevresinden edindiği bilgilerle okuldan alacağı eğitimin birbiriyle uyumlu olması öğrenmeyi anlamlı kılmaktadır. Bu sayede öğrencinin anlamlı yönde etkileneceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; İlköğretim müzik dersi müfredatında yer alan şarkı ve türkülerin coğrafi bölgelerin tümüne ait ezgiler içerip içermediği ve ilgili kazanıma ait yerel ezgi kullanımının öğrenciler üzerindeki tutum ve başarısına etkisi araştırılarak müzik eğitimcilerine bu konuda öneriler getirmektir. Aynı zamanda araştırma sonuçlarının mevcut müzik dersi müfredatına da katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu amaca bağlı olarak, müzik dersindeki kazanımların yerel ezgilerle desteklendiği deney grubu ile müfredattaki ezgilerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin derse ilişkin tutumları ve ders başarıları arasında fark var mıdır sorusuna cevap aranacaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Şanlıurfa ili başarı durumu açısından diğer illere göre sonlarda yer almaktadır. Bu açıdan Şanlıurfa ilinde diğer derslerde olduğu gibi müzik dersine yönelik de çalışmalar yapılmalıdır. Yerel ezgi kullanımının müzik dersindeki tutum ve başarıyı artıracığı düşünülmektedir. Bu araştırma, ilköğretim müzik dersi alan öğrencilerin derse karşı tutumlarının ve ders başarısının artırılması açısından önem taşımaktadır.

1.5. Varsayımlar

- 1- Müzik dersinde yerel ezgi kullanımının başarıyı ve tutumu artıracığı,
- 2- Araştırma kapsamında bulunan öğrenciler üzerinde, deney koşulları dışındaki etkilerin her iki grup için de aynı olduğu ve öğrencilerin öğrenmeye karşı ilgilerinin eşit olduğu,
- 3- Belirlenen veri toplama araçlarının araştırma için geçerli, güvenilir ve amacına uygun olduğu,
- 4- Yapılacak tutum ve başarı ölçeklerinin uzman kişiler tarafından ve doğru bir şekilde değerlendirildiği varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

- 1- Bu araştırma 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesi Şehit Mustafa Direkli Ortaokulu 6/A ve 6/E sınıf öğrencileri ve bu sınıflardaki öğrencilerden elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.
- 2- Araştırma 6. sınıf müzik dersi müfredatında yer alan üç kazanımla sınırlıdır.
- 3- Araştırma süreci dört hafta ve haftada bir ders saati ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Ezgi: 1. *müz.* Belli bir kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, haz, nağme, melodi. 2. *müz.* Bir müzik parçasında baştan sona kadar belirli yerlerde tekrarlanan ses dizisi. 3. *mec.* Kulağa hoş gelen ses ve ya söz dizisi. 4. *mec.* Gidiş, yol, tarz, tempo. 5. *hık.* Üzüntü, sıkıntı

Müfredat: 1. *isim* Bir bütünü oluşturan bireyler, ayrıntılar. 2. *eğt.* Öğretim programı

Yerel: 1. *sıfat* Yöresel. 2. *gök bilimi* Gözlem yerine veya gözlemcinin bulunduğu yere göre tanımlanan. 3. *Tıp (***)* Sınırlı bir yerle ilgili olan, local

Müzik Eğitimi: Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyim müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir (Uçan, 2005, s.30).

1.8. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma ile ilgili olan ve kaynakça oluşturabilecek tezlere, makalelere ve kitaplara yer verilmiştir.

Akcan (2016), “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Öğelerin Kullanımı: Beypazarı Örneği” isimli tez çalışmasında; yakından uzağa, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda yerel öğeleri pedagojik amaçlar için kullanarak Yerel Sosyal Bilgilerin Temellerini oluşturmasını amaçlamıştır.

Araştırmanın sonucunda öğretmen ve öğrenciler Sosyal Bilgiler dersinde yerel öğelerden bahsetmenin faydalı olacağını, öğrencilerin ilgisini çekeceğini belirtmiştir. Sosyal Bilgiler öğretimi için öncelikle öğretmenlerin yerel öğeler bakımından eksikliklerinin giderilmesi gerektiği ise öneriler arasındadır.

Güler (2013), “Müzik Dersi 4. ve 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Şarkıların Öğretim Programı Kazanımlarını Gerçekleştirmedeki İşlevselliğinin İncelenmesi” isimli tez çalışmasının sonucunda; öğrencilerin söylerken zorlandığı aksak usul yapılarını içeren şarkı seçeneklerinin bilindik melodilerden örneklenmesini, ilgili kazanımla en iyi örtüşen ve en uygun şarkı örneklerine yer verilmesini ve geleneksel müziklerimize ait şarkılardan örnekler seçilmesini önermiştir.

Wichita (Kansas) Üniversitesinden Prof. N. H. Pronko, kültürel çevrenin eğitim ile ilişkisi üzerinde deneysel çalışmalar yapmıştır. Prof. Pronko, değişik kültürel çevrede büyüyen bebeklerin, kendi çevrelerine uyum sağladıklarını ve çevrelerinde bulunmayan değerlerin gelişmediğini görmüştür ve çalışmalarının sonuçlarını Amerika'da yayımlamıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Her alanda olduğu gibi, müzik alanında da önerilen eğitim sistemleri, bireyin sanat eğilimlerine en doğru sağlıklı ve çağdaş bir yöntemle biçim vermeyi amaçlar. Böylece, belirli bir alanın eğitimi, genel eğitim ilkeleriyle bütünleşen, sonuç olarak da bireyi toplumun başarılı ve mutlu unsuru olarak hazırlayan özel bir yönetime kavuşturma amacını taşır (Uçan, 1982).

2.1. Eğitim

İnsan, var olduğu ilk andan itibaren bir eğitim sürecinin içindedir. İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek için kendilerine gerekli olan bilgi ve becerileri ailelerinden ve hayatları boyunca paylaşımda buldukları tüm insanlardan eğitim yoluyla kazanmıştır. Bugüne kadar eğitimle ilgili birçok tanım yapılmıştır. Genel anlamda; “Eğitim, bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972, s.12).

Tüm dünyada ‘yetenek eğitimi kurucusu’ olarak kabul edilen müzisyen ve eğitimci olan Shinichi Suzuki, eğitimdeki en önemli faktörü ‘çevre’ olarak ele almıştır. Suzuki (2010, s.10)’e göre “Bizler, doğal bir öğrenme kabiliyetiyle dünyaya geliriz. Yeni doğan bir çocuk yaşamak için çevresine uyum sağlar ve bu doğrultuda çeşitli yetenekler kazanır. Her bir insanın kişiliği, yeteneği, düşünme ve hissetme şekli, eğitim ve çevresi tarafından budanır. Bütün kişiliği ortaya çıkar. Üstün yetenekleri yaratan en büyük etki üstün bir çevredir.”

İnsanı ve insanın içinde bulunduğu doğayı yok sayarak eğitimin yapılması mümkün değildir. Ola Raknes eğitimin görevini, serbest enerji metabolizmasını en iyi biçimde korumanın araçlarını geliştirmek ve başta çocuklar ve ergenler olmak üzere insanların serbest işleyişlerini bozmadan gerekli bilgiyi edinmelerine yardım etmek olarak tanımlamıştır (Raknes, 2009, s.128). Bu düşüncede öğrenciyi merkeze alan eğitim savunulmaktadır.

‘Serbest işleyişi bozmamak’ kavramından yola çıkarak söyleyebiliriz ki; eğitim ve kültür

birbirinden ayrı düşünölemeyecek iki kavramdır. Eğitimin kültürel süreçlerden biri olduğu düşünölmür. Sönmez'e göre eğitim ve kültür kavramları bir bütün halindedir. "Eğitimin çok değişik ve çeşitli tanımları yapılmaktadır. En genel anlamıyla eğitim kültürlenme süreci olarak ele alınabilir. Bir değer anlamıyla kültürel değerleri bireye kazandırma süreci olarak tanımlanabilir" (Sönmez, 2008, s.2).

Ölkemizde bireyler için en önemli eğitim okullarda verilen kurumsal eğitimidir. "Vazgeçilmez olan kurumsal eğitimde, standart eğitim gevşetilerek insanın yeteneklerini ortaya çıkaracak alternatif eğitim ortamlarına yer verilmelidir. Standart eğitimin kısıtlayıcılığının olumsuzlukları ancak bu sayede bir nebze telafi edilebilecektir" (Şimşek, 2016, s.111). Burada Şimşek, eğitimin öğrenciye göre olmasının gerektiğini vurgulamaktadır. Aynı zamanda Şimşek ve birçok pedagoğ, çocuğu okula uydurmak yerine okulu çocuğa uydurma fikrini savunmaktadır.

2.2. Müzik

Müzik insanlığın var olduğu ilk günden bu güne kadar var olan, bulunduğu dönemden izler taşıyan, duygu ve düşünceleri seslerle ifade eden bir sanat dalı olarak bilinmektedir. Müzik insanın hayatında önemli düzeyde yer alır ve insan eğitiminin önemli bir parçası olarak Kabul edilir.

Müzik, duyguları ve düşünceleri anlatmak için sesleri ezgi, armoni ve polifoni gibi biçimlerde düzenleme sanatı ve bu tarzda düzenlenmiş seslerle meydana gelen eserlerin okunması/söylenmesi ve çalınmasıdır. (Türk Dil Kurumu [TDK], 2018).

"Müzik; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür" (Uçan, 2005, s.10).

"Müzik, insanların ve toplumların yaşamında içsel bazı duyguları, düşünceleri, görüşleri, arzuları sözcüklerin ötesinde ifade eden, eğitici, öğretici, yaratıcı, paylaştıracı vb. öğelerin bireylerce hissedilmesinde rol oynayan, oldukça geniş etkileme yanı bulunan, içeriği ve işgöröleriyle yaşamsal anlam taşıyan, seslerin hisler dünyasıyla buluşarak oluşturduğu, çeşitli kuralları içerisinde bulunduran, belirgince sanat olma özelliğine sahip bir çalışma ve eğitim alanıdır" (Uslu, 2015, s.812).

"Sanatın bir dalı olan müziğin çeşitli amaçları bulunduğu bilinmektedir. Bunlar içinde en önemli olanı, yaşamın yerini tutması, insanla çevresi arasında bir denge sağlamasıdır. İnsanları bireyselliklerinden kurtararak toplumsallaştırmasıdır. Bunu da başkalarında gördüğümüz

yaşam biçimlerinin bizim olabileceğimizi düşünmemizle sağlayabilir. Duygu ve düşünceleri paylaşma yeteneğini yansıtır. İnsanla yaşadığı çevre arasında hangi toplumda olursa olsun hiçbir zaman tam bir denge sağlanamadığı için, her dönemde sanat toplumlara gerekli olmuş ve olacaktır. Toplumların gereksinimleri ve düşünce yapıları değiştikçe sanatın işlevi de değişecek, yeni görevler yüklenecektir. İnsanlığın kendini aşmasına yardım edecektir” (Ersoy, 1995, s.43).

“Müzik, bir kültürü, o kültürün özelliklerini, insanlarını en saf şekilde anlatan ögedir. Bir kültüre ait müzik, o kültürün, insanlarının, bulunduğu bölgenin karakterini özetler” (Yeşil’den aktaran Türk, 2003, s.112).

- “Müzik, çocukların kendilerini ifade etme yeteneklerini geliştirir, estetik, yaratıcı ve yapıcı düşünme kapasitelerini artırır.
- Düzenli olarak müzik aleti çalma yoluyla beynin görme, duyma, hareket etme ve koordinasyonla ilgili bölümlerinin gelişmesini sağlar.
- Çocukların beyin ve ruhsal gelişimine büyük katkı sağlarken daha ılımlı bir davranış sergilemelerine imkan verir.
- Müzik, yaşama sevincini artırmakla birlikte hareketlilikten kaynaklı insanların kaslarında gelişime yol açar.
- Müzik, beyni rahatlatır ve zeka gelişimine büyük ölçüde katkı sağlar.
- Müzik, stresi azaltarak huzurlu bir yaşam olanağı sağlar.
- Müzik, matematiksel zekanın gelişimine önemli derecede katkı sağlar.
- Müzik, ses uyumunun yanında işitsel estetiğin gelişmesine katkı sağlar.
- Bilişsel gelişme, dil ve sözel yeteneklerin ve yaratıcılığın artmasını sağlar.
- Müzik, işitme duyusuna incelik kazandırır.” (Şimşek, 2016, s.77).

2.3. Müzik Eğitimi

“Müzik eğitimi; bilinçli, amaçlı ve istendik bir müziksel kültürlenme, kültürlenme ve kültürleşme sürecidir” (Uçan, 1997, s.8). Müzik eğitimi konusunda Uçan devamla; ‘bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle

müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir' der. (aktaran Aksu, 2015) .

“Müzik eğitiminde, 3 genel yaklaşım vardır:

1. Kültürel değerlerin ve uygulamaların çocuklara/öğretmenlere aktarılması. Öğretmen genel olarak bu geleneklerin koruyucusu konumunda yer alır ve yol gösterici rol üstlenir.
2. Öğretmen çocukları birer kaşif gibi görür ve yardımcı/yüreklendirici/yönlendirici davranır.
3. Müzik, çocuğun toplumsal/kültürel ortamı ile doğrudan ilişkili olmalıdır.” (Dawson & Acay, 1997, s.1)

2.4. Türkiye’de Müzik Eğitimi

Ülkemizde müzik eğitimi 3 ana başlık altında toplanmaktadır. Bunlar: genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimidir.

“Genel müzik eğitimi, aslında, her düzeyde, her yaşta herkes için gereklidir, zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan asgari ortak-genel kültürün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir. Genel müzik eğitimi iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2005, s. 31-32).

Özengen müzik eğitimi ise zorunlu olmayan müzik eğitimidir. Özengen müzik eğitimi kişilerin kendi istekleri ya da aile yönlendirmeleri ile gerçekleşir. Halk eğitim merkezleri ve çeşitli müzik dershaneleri özengen müzik eğitimini gerçekleştiren kurumlardır.

“Özengen müzik eğitimi ise, müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2005, s. 31-32).

“Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olarak yapılır. Dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği, müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2005, s. 32).

Güzel Sanatlar Liselerinin müzik bölümleri ortaöğretimdeki mesleki müzik eğitimi veren kurumlardır. Bu okullardan mezun olan öğrenciler genel çerçevede Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerini, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümlerini ya da Devlet Konservatuvarlarını tercih etmektedir. Ülkemizde Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümleri, Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümleri ve Devlet Konservatuvarları mesleki müzik eğitimi veren kurumlardır. Devlet Konservatuvarları sanatçı, Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümü ise öğretmen yetiştirmeyi amaçlar. Konservatuvarlar ilköğretim düzeyinde eğitim vermeye başlar ve ortaöğretim, lisans, lisansüstü programlarında öğrenci yetiştirmeye devam eder. Bunlar müzik eğitimi kapsamlı bir şekilde gerçekleştiren ve profesyonel müzisyenler yetiştiren kurumlardır. Bir öğrencinin çalgısında ustalık düzeyine gelmesi beklenir. Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Programlarında ise öğrenci donanımlı bir müzik öğretmeni olabilecek ölçütlerde yetiştirilir. Kendi alan dersleri dışında pedagojik dersler de eğitim sürecinde bulunmaktadır. Bu programda yetişen öğrenciler piyano ve piyanoya ek bir çalgı aleti çalmayı bilerek mezun olurlar.

Mesleki müzik eğitiminin dışında, genel müzik eğitimi kapsamında yer alan ilköğretim müzik dersleri öğrenci için en önemli eğitim dönemidir. Öğrencinin sözel ve sayısal zekalarının gelişimi yanında müzikal zekalarının gelişimi açısından da önemli sayılmaktadır.

2.5. İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi

İlköğretim okullarında uygulanan ve Talim Terbiye Kurulu'nun hazırlamış olduğu öğretim programında müzik dersi, 1. sınıftan 8. sınıfa kadar haftada 1 saat olmak üzere ders programlarında yer alır. Öğrenciler müzik derslerini ilk 4 yıl sınıf öğretmenleri ile, 5. sınıftan itibaren de müzik öğretmenleriyle işleyebilmektedir. Müzik dersi, MEB'in müfredatı doğrultusunda yapılmaktadır ve amaçları, öğrenme alanları, kazanımları ilköğretim Müzik dersi öğretim programında yer almaktadır.

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları

Genel müzik eğitimi başlığı altında değerlendirilen müzik derslerinde Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan ilköğretim 1-8. sınıf Müzik öğretim programında müzik dersi özel amaçları aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,

- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak (MEB, 2018, s. 8).

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında araştırmanın konusunu içeren öğrenme alanları ve kazanımlar aşağıda belirtilmiştir;

Öğrenme Alanları;

- Dinleme – Söyleme
- Müziksel Algı ve Bilgilenme
- Müziksel Yaratıcılık
- Müzik Kültürü

6. Sınıf Kazanımları;

- Mü.6.A.1. İstiklâl Marşı'nı birlikte söyler.
- Mü.6.A.2. Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler.
- Mü.6.A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.
- Mü.6.A.4. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir.
- Mü.6.A.5. Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular
- Mü.6.A.6. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.
- Mü.6.A.7. Müzik çalışmalarını sergiler.
- Mü.6.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

Kalın do-ince do aralığındaki notalar, uzatma bağı, hece bağı, tekrar işaretleri (röpriz, dolap), basit ölçü (3/8), bileşik ölçü (6/8) ve aksak ölçü (5/8) ile onaltılık nota ve onaltılık sus değeri verilmelidir.

Değiştirici işaretler (diyez, bemol, natürel) verilmelidir.

- Mü.6.B.2. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder.
- Mü.6.B.3. Ergenlik dönemi ses değişim özelliklerini fark eder.
- Mü.6.B.4. İnsan sesinin oluşumunu kavrar.
- Mü.6.C.1. Dinlediği farklı türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini farklı anlatım yollarıyla ifade eder.
- Mü.6.C.2. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürür.
- Mü.6.C.3. Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.
- Mü.6.C.4. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür

- Mü.6.C.5. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.
- Mü.6.C.6. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.
- Mü.6.D.1. Yurdumuza ait başlıca müzik türlerini ayırt eder
- Mü.6.D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel görüşlerini anlar.
- Mü.6.D.3. Yurdumuza ait müzik türlerinin kültürümüzün bir değeri ve zenginliği olduğunu fark eder.
- Mü.6.D.4. Türk müziği kültürünü tanır.
- Mü.6.D.5. Dinlediği çeşitli türdeki müziklerden hem bireysel hem de ortak sınıf arşivini geliştirir.
- Mü.6.D.6. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır. (MEB, 2018, s. 28-30).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırma grubunun oluşturulması, evren ve örneklem bilgileri, verilerin toplanması sırasında kullanılacak yöntemlere ve verilerin analizine dair bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli, taşıdığı amaç ve bu amaca uygun olarak son test kontrol gruplu modeli deneysel desen olarak belirlenmiştir.

Deneme modeli, tahmin edilen sebep-sonuç ilişkisini sınamak üzere, varolan durumun kontrollü olarak değiştirilmesini esas alır (Karasar, 2012, s.34).

Son test kontrol gruplu modelde de yansız oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Gruplara yalnızca son test uygulanır. Çoğu denemelerde ön testin uygulanması ya olanaksız ya da gereksizdir. Grupların yansız atama ile oluşturulması, deney öncesi benzerliği sağlamak için yeterli sayılabilir. Böylece de, deney öncesi ölçmenin iç ve dış geçerlik üzerindeki olumsuz etkileri önlenir (Karasar, 2014, s.98).

Bu araştırmada kullanılan deneysel desen Tablo 1 'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Araştırmanın Deneysel Deseni

Gruplar	Deneysel İşlem	Son Test	
Deney Grubu	Şanlıurfa Şarkıları/Türkül eri ile Yapılan Öğretim	Müzik Dersi Tutum Ölçeği	Başarı Testi
Kontrol Grubu	Müzik Ders Kitabında Yer Alan şarkılar ile Öğretim	Müzik Dersi Tutum Ölçeği	Başarı Testi

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesinde bulunan ortaokullar oluşturmaktadır.

Örneklemini ise; Şanlıurfa ili, Karaköprü ilçesi Şehit Mustafa Direkli Ortaokulunda öğrenim görmekte olan 6/A ve 6/E öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem olarak seçilen okul Şanlıurfa'yı sosyal ve kültürel anlamda temsil edebileceği düşünülerek Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından belirlenmiştir. Örneklemde bulunan deney ve kontrol gruplarının seçilme aşamasında ise öğrenme düzeylerinin eşit olma durumuna dikkat edilmiştir. Öğrenciler okul içerisinde yapılan yazılı/sözlü sınavlar sonucunda birbirleri ile eşit başarıda sayılmaktadır. Bu aşamada müzik öğretmenlerinin ve idarecilerin görüşü ile belirlenmiş bu iki şubeden yansız olarak deney ve kontrol grubu atanmıştır. Araştırma yapılmak istenen şube öğrencileri araştırma sürecine tam katılım göstermiştir.

Tablo 2

Araştırmaya Katılan Deneklerin Özellikleri

Okul Adı	N	6. Sınıflar	
Şehit Mustafa Direkli Ortaokulu	74	6/A	6/E
		37 KİŞİ	37 KİŞİ

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak, süreç sonunda deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum ve başarılarını karşılaştırmak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Müzik Dersi Tutum Ölçeği ve Başarı Testi kullanılmıştır.

Tablo 3

2018 – 2019 Ortaokul 6. Sınıf Müzik Dersi Deney ve Kontrol Grubu Çalışma Planı

Deney Grubu		
1. Hafta	1 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
“Hece Bağı” kavramı anlatıldı. Dolana Ay Dolana adlı türkü hece bağı vurgusu ile öğretildi.		
2. Hafta	8 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
“Uzatma Bağı” kavramı anlatıldı. El Zannedder Ben Deliyem adlı türküde uzatma bağı belirtilerek dinletildi.		
3. Hafta	15 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
5/8’lik ölçü kavramı anlatıldı. 5/8’lik şekilde düzenlenen Urfa’ya Paşa Geldi adlı türkü öğrencilerle birlikte seslendirildi.		
4. Hafta	22 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
Başarı Testi ve Müzik Dersi Tutum Ölçeği uygulandı.		
Kontrol Grubu		
1. Hafta	1 Mart 2018	Ders Süresi: 40 dakika
“Hece Bağı” kavramı anlatıldı. Kazanıma denk gelen Çanakkale Türküsü hece bağı vurgulanarak seslendirildi.		
2. Hafta	8 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
“Uzatma Bağı” kavramı anlatıldı. Kazanıma denk gelen Çembreimde Gül Oya adlı türkü uzatma bağı belirtilerek dinletildi.		
3. Hafta	15 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
5/8’lik ölçü kavramı anlatıldı. Kazanıma denk gelen Sevgi Çiçekleri adlı şarkı öğrencilerle birlikte seslendirildi.		
4. Hafta	22 Mart 2019	Ders Süresi: 40 dakika
Başarı Testi ve Müzik Dersi Tutum Ölçeği uygulandı.		

Deney ve kontrol grubu ile yapılan çalışma, 1 Mart 2019 tarihinde başlayıp 22 Mart 2019 sona ermiştir. Deney ve kontrol grubuna 1. 2. ve 3. hafta konular anlatılmıştır. Deney grubuna Şanlıurfa şarkıları/türküleri ile öğretim yapılırken kontrol grubuna müzik ders kitabında yer alan şarkılarla/türkülerle öğretim yapılmıştır.

Tutum ölçeği 15 maddelik likert tipi bir anket olarak belirlenmiştir. Tutum ölçeği oluşturulurken ilgili literatür taranarak tutum maddeleri incelenmiştir. Ardından, eğitimin çeşitli dalları için geliştirilmiş olan tutum ölçeklerinden bazıları temel alınmış, ölçmek istenen tutumlar göz önünde bulundurularak maddeler oluşturulmuştur. Araştırmada, tutum maddelerine verilecek tepkiler için beşli dereceleme tercih edilmiştir. Gruplardan ölçekte yer alan “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” gibi beş kategoriden birini tercih etmeleri istenmiştir. Her cevaplayıcının toplam puanını tespit etmek amacıyla Bağımsız T Testi kullanılmıştır.

Başarı testi ise 5 maddeden oluşan çoktan seçmeli test olarak belirlenmiştir. Maddelerin her biri doğrudan araştırma sürecindeki kavramlarla ilgilidir. Bu sayede araştırma sürecindeki

kazanımların başarı durumları tespit edilmiş, deney ve kontrol grupları arasında başarı karşılaştırması yapılmıştır. Başarı testinin çözümlenmesinde Bağımsız T Testi kullanılmıştır. Elde edilen bilgiler uzman kişiler tarafından değerlendirilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması

Hazırlanan Müzik Dersi Tutum Ölçeği ve Başarı Testi uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda yorumlanarak çözümlenmiştir.

Çalışmada öğrencilerin süreç sonu başarılarına ilişkin puanlar analiz edilmiştir. İstatistiksel analizlerde tablo ve grafiklerde ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Başarı testi ve tutum ölçeğinin sonuçları Bağımsız T testi ile ölçülmüştür. Deney ve kontrol gruplarının karşılaştırılması son test ve fark puanları üzerinden yapılmıştır

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Demografik Özelliklere Dair Bulgular

Araştırmada, deney grubu olarak belirlenen öğrencilerin yaş ve cinsiyet bağımsız değişkenlerine dair yüzde ve frekans analizleri Tablo 4 ve Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 4

Deney Grubuna Ait Öğrencilerin Cinsiyet Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı

	Değişken	n	%
Deney Grubu	Kız	18	48,65
	Erkek	19	51,35
	Toplam	37	100,0

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmanın deney grubuna katılan öğrencilerin %51,35’inin erkek; %48,65’inin ise kız öğrenciden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin yaş bağımsız değişkenine göre dağılımı ise Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5

Deney Grubuna Ait Öğrencilerin Yaş Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı

	Değişken	n	%
Deney Grubu	10 Yaş	1	2,70
	11 Yaş	17	45,95
	12 Yaş	17	45,95
	13 Yaş	2	5,40
	Toplam	37	100,0

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmanın deney grubuna alınan öğrencilerin %45,95'inin 11 yaşında, %45,95'inin 12 yaşında, %5,40'ının 13 yaşında ve %2,70'inin 10 yaşında olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada, kontrol grubu olarak belirlenen öğrencilerin yaş ve cinsiyet bağımsız değişkenlerine dair yüzde ve frekans analizleri Tablo 6 ve Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 6

Kontrol Grubuna Ait Öğrencilerin Cinsiyet Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı

	Değişken	n	%
Kontrol Grubu	Kız	19	51,35
	Erkek	18	48,65
	Toplam	37	100,0

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmanın kontrol grubuna katılan öğrencilerin %51,35'inin kız; %48,65'inin ise erkek öğrenciden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Kontrol grubundaki öğrencilerin yaş bağımsız değişkenine göre dağılımı ise Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7

Kontrol Grubuna Ait Öğrencilerin Yaş Bağımsız Değişkenine Göre Dağılımı

	Değişken	n	%
Kontrol Grubu	11 Yaş	18	48,65
	12 Yaş	18	48,65
	13 Yaş	1	2,70
	Toplam	37	100,0

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmanın kontrol grubuna alınan öğrencilerin %48,65'inin 11 yaşında, %48,65'inin 12 yaşında ve %2,70'inin 13 yaşında olduğu tespit edilmiştir.

4.2. Başarı Testine Dair Bulgular

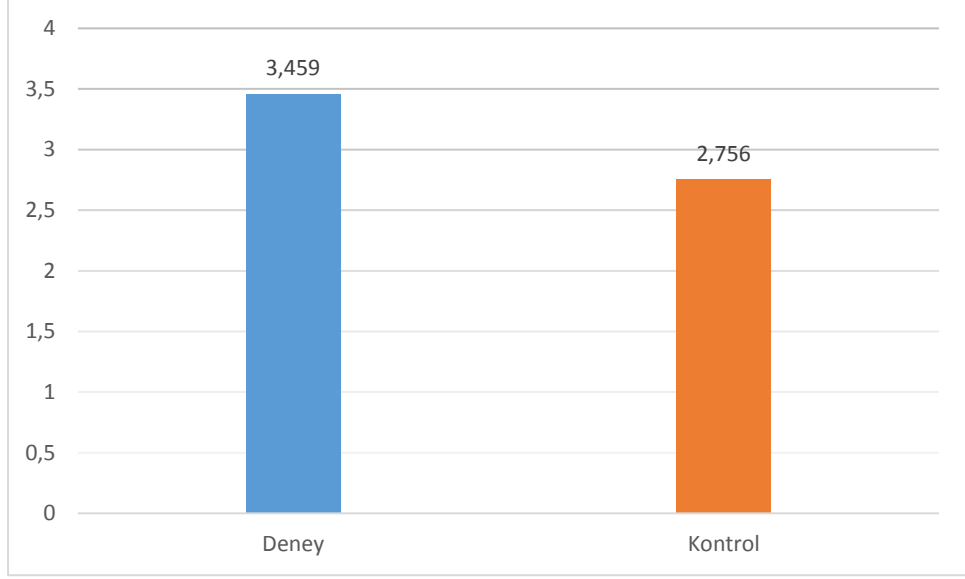
Deney ve kontrol grubunun deney süreci sonunda yapılan başarı testi sonuçlarının deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını belirleyebilmek açısından Bağımsız T Testi yapılmıştır. Başarı testinin her bir sorusuna deney ve kontrol grubunun vermiş olduğu cevapların doğru yanlış oranları, yüzde ve frekansları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8

Başarı Testi Sorularına Deney ve Kontrol Gruplarının Verdiği Cevapların Analizi

Başarı Testi		Deney		Kontrol	
		n	%	n	%
1. Soru	Doğru	27	73,0	23	62,2
	Yanlış	10	27,0	14	37,8
2. Soru	Doğru	21	56,8	11	29,7
	Yanlış	16	43,2	26	70,3
3. Soru	Doğru	24	64,9	21	56,8
	Yanlış	13	35,1	16	43,2
4. Soru	Doğru	27	73,0	25	67,6
	Yanlış	10	27,0	12	32,4
5. Soru	Doğru	29	78,4	22	59,5
	Yanlış	8	21,6	15	40,5

Tablo 8 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin başarı testi 1. Sorusuna %73,0 oranında doğru yanıt verirken, kontrol grubu öğrencilerinin %62,2'sinin doğru cevap verdiği görülmüştür. Başarı testinin 2. Sorusu incelendiğinde deney grubu çocuklarının %56,8'inin doğru yanıt verdiği, kontrol grubu öğrencilerinin ise %29,7'sinin doğru yanıtladığı tespit edilmiştir. Üçüncü soruda deney grubunun %64,9'unun; kontrol grubunun %56,8'inin doğru yanıtladığı; dördüncü soruda deney grubunun %73,0'ünün kontrol grubunun ise %67,6'sının doğru yanıtladığı sonucuna ulaşılmıştır. Başarı testinin son sorusu incelendiğinde de diğer sorulardaki gibi benzer bir bulguya ulaşılmıştır. Beşinci soruda deney grubunun %78,4'ünün doğru yanıt verdiği; kontrol grubu öğrencilerin ise %59,5'inin doğru yanıt verdiği gözlemlenmiştir. Tüm sorulara verilen yanıtların oranından da görüldüğü üzere, deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine oranla daha fazla oranda doğru cevap verdiği görülmektedir. Araştırma kapsamında verilen deney sürecinin deney grubu öğrencilerinin başarısı üzerine etkisi olduğu söylenebilir.

Şekil 1. Deney ve kontrol grubu başarı testi ortalaması

Tablo 9

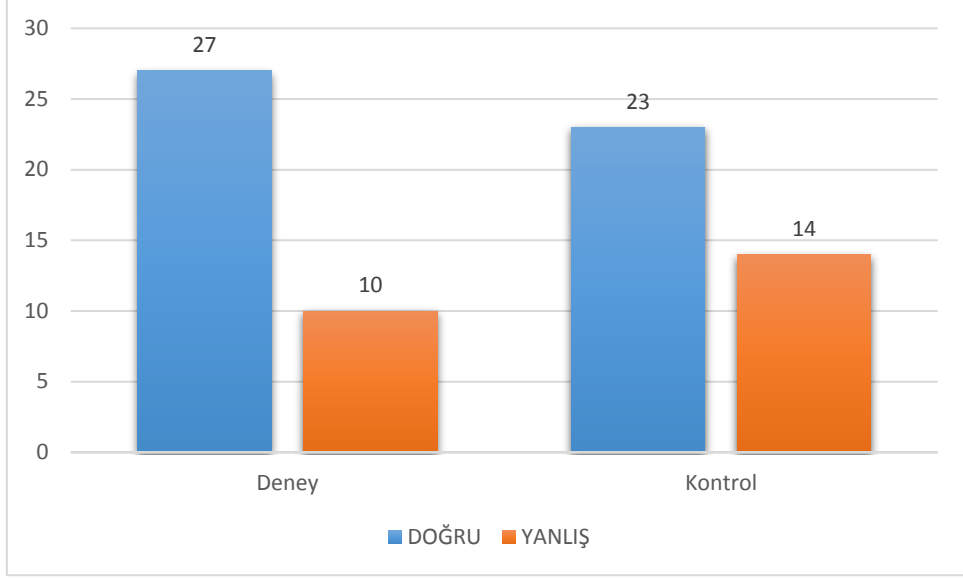
Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Başarı Testinden Almış Oldukları Puanlar Arasındaki Bağımsız T Testi Analiz Sonuçları

Grup	n	X	ss	t	p
Deney	37	3,459	1,168	2,215	,030*
Kontrol	37	2,756	1,534		

*p<.05

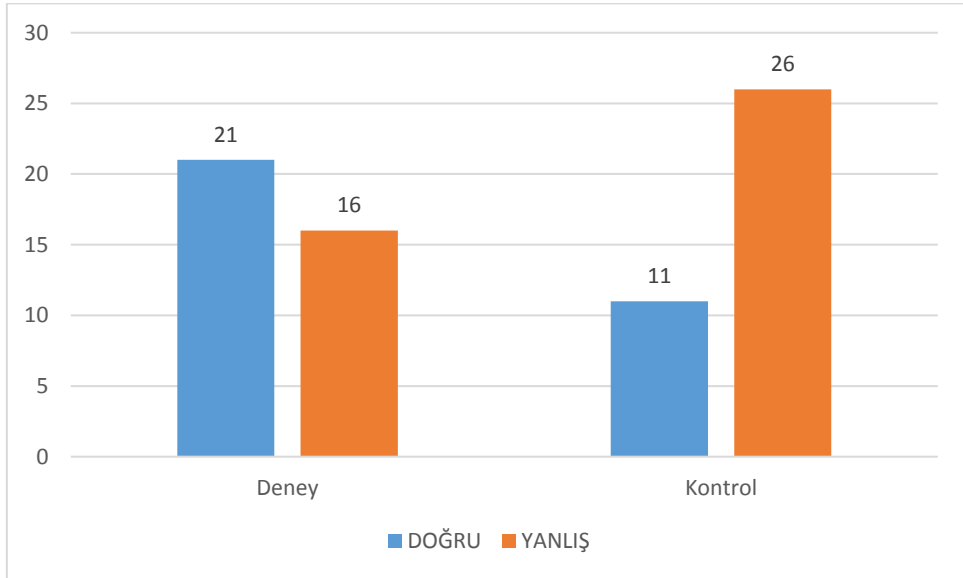
Tablo 9 incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun deney süreci tamamlandıktan sonra alınan başarı testi puanları arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmıştır. Deney grubunun başarı testinden almış olduğu ortalama puanın 3,459, standart sapmasının 1,168; kontrol grubunun başarı testinden almış olduğu ortalama puanın 2,756, standart sapma puanının ise 1,534 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda deney grubunun lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Bir diğer ifade ile deney grubuna uygulanan deney süreci deney grubu öğrencilerinin başarısına olumlu etki yaptığı söylenebilir.

Başarı testinin madde madde deney ve kontrol grubunun doğru ve yanlış cevap veren kişilerin karşılaştırılması Şekil 2-3-4-5-6'da verilmiştir.

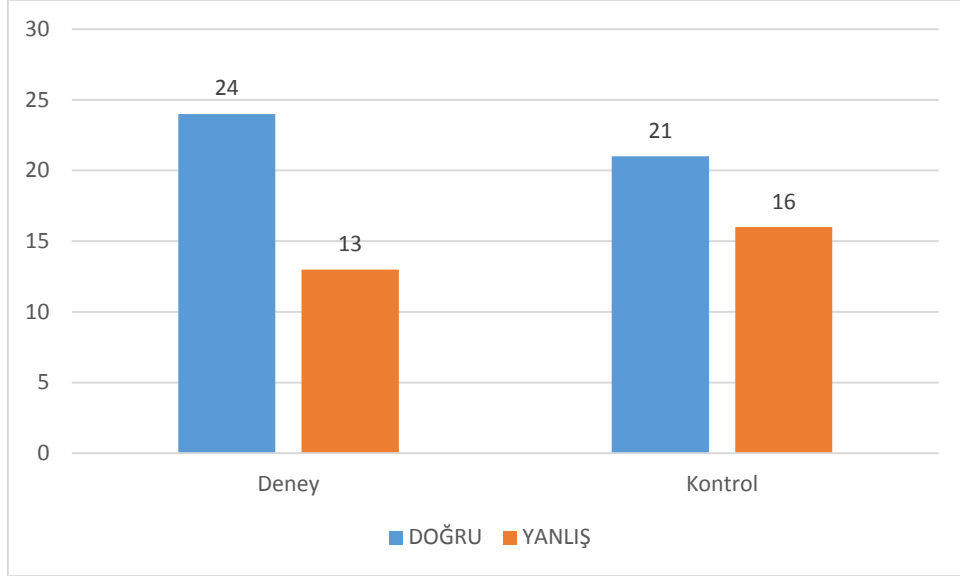
Şekil 2. S1 aşağıdaki seçeneklerden hangisi hece başına örnek olabilir sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.

Şekil 2 incelendiğinde, başarı testinde bulunan 1. soru için deney grubundan 27 kişi doğru cevap verirken, kontrol grubunda 23 kişi doğru cevap vermiştir. Buradan da anlaşıldığı üzere verilen eğitim sonunda, deney grubunun kontrol grubuna oranla başarı testinin 1. sorusuna daha yüksek doğru cevap verilmiştir.

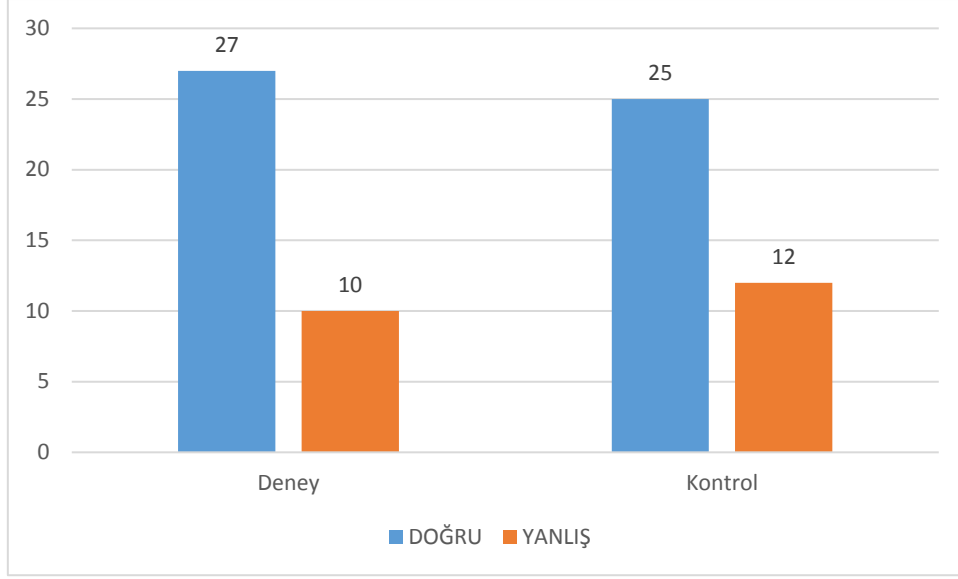
Şekil 3. S2. aşağıdaki seçeneklerden hangisi uzatma başına örnek olabilir sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.

Şekil3 incelendiğinde, başarı testinde bulunan 2. soru için deney grubundan 21 kişi doğru cevap verirken, kontrol grubunda 11 kişi doğru cevap vermiştir. Buradan da anlaşıldığı üzere verilen eğitim sonunda, deney grubunun kontrol grubuna oranla başarı testinin 2. sorusuna daha yüksek doğru cevap verilmiştir.

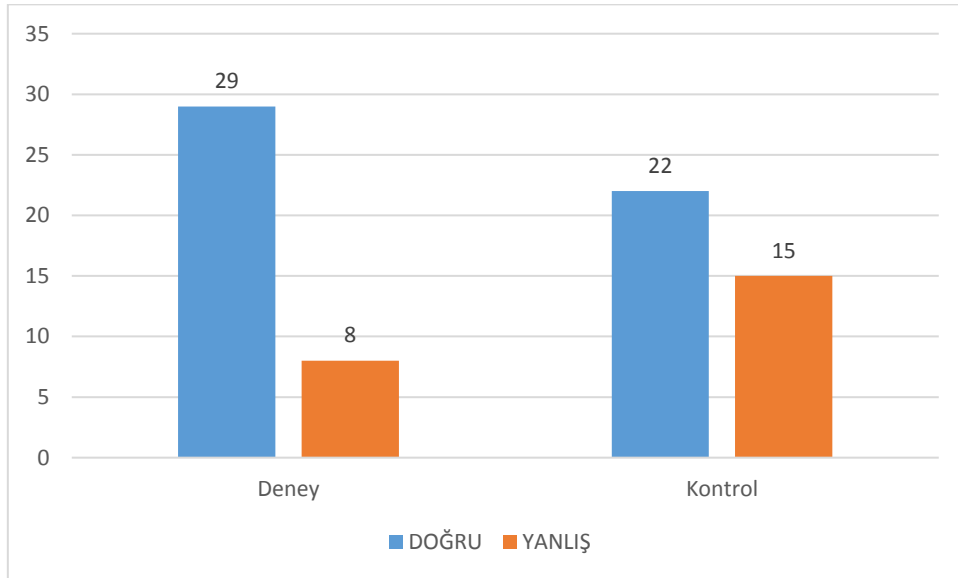
Şekil 4. S.3. aşağıdaki seçeneklerden hangisinde hece bağı ve uzatma bağı bir arada kullanılmıştır sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.

Şekil 4 incelendiğinde, başarı testinde bulunan 3. soru için deney grubundan 24 kişi doğru cevap verirken, kontrol grubunda 21 kişi doğru cevap vermiştir. Buradan da anlaşıldığı üzere verilen eğitim sonunda, deney grubunun kontrol grubuna oranla başarı testinin 3. sorusuna daha yüksek doğru cevap verilmiştir.

Şekil 5. S.4. aşağıdaki seçeneklerden hangisi 5/8'lik ölçü ile yazılmıştır sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.

Şekil 5 incelendiğinde, başarı testinde bulunan 4. soru için, deney grubundan 27 kişi doğru cevap verirken, kontrol grubunda 25 kişi doğru cevap vermiştir. Buradan da anlaşıldığı üzere verilen eğitim sonunda, deney grubunun kontrol grubuna oranla başarı testinin 4. sorusuna daha yüksek doğru cevap verilmiştir.

Şekil 6. S.5. aşağıdaki seçeneklerden hangisi 5/8'lik ölçünün vuruş düzeni olabilir sorusuna verilen doğru cevap oranlarının karşılaştırılması.

Şekil 6 incelendiğinde, başarı testinde bulunan 5. soru için, deney grubundan 29 kişi doğru cevap verirken, kontrol grubunda 22 kişi doğru cevap vermiştir. Buradan da anlaşıldığı üzere

verilen eğitim sonunda, deney grubunun kontrol grubuna oranla başarı testinin 5. sorusuna daha yüksek doğru cevap verilmiştir.

4.3. Müzik Dersi Tutum Ölçeğine Dair Bulgular

Deney ve kontrol grubunun deney süreci sonunda yapılan “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” sonuçlarının deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını belirleyebilmek açısından Bağımsız T Testi yapılmıştır. Bağımsız T Testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

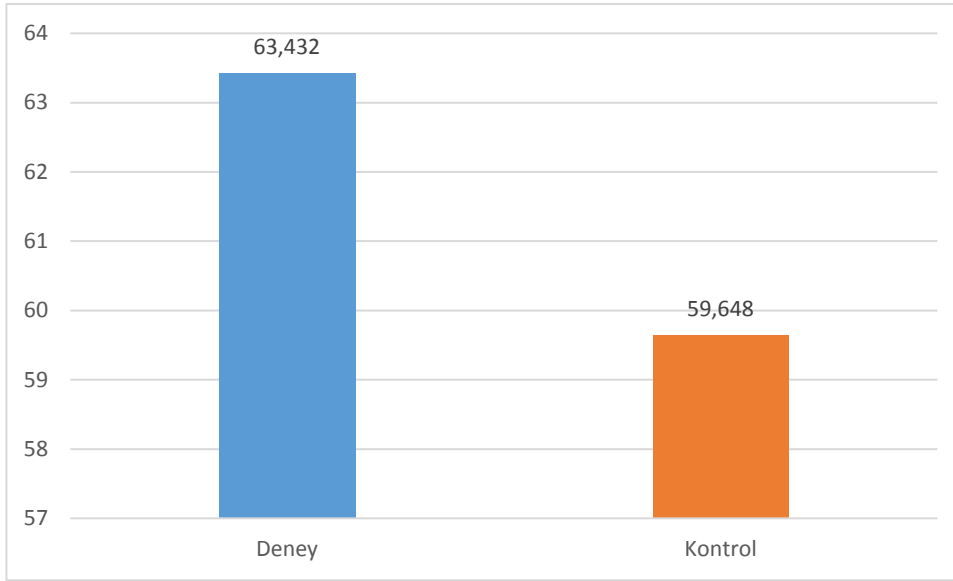
Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden Almış Oldukları Puanlar Arasındaki Bağımsız T Testi Analiz Sonuçları

Grup	n	X	ss	t	p
Deney	37	63,432	7,266	2,067	,042*
Kontrol	37	59,648	8,440		

*p<.05

Tablo 10 incelendiğinde, deney süreci sonunda hem deney hem de kontrol grubuna uygulanan “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” puanları arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını incelendiği Bağımsız T Testi analiz sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu öğrencilerin tutum puanları arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmıştır. Deney grubu öğrencilerinin müzik dersine olan tutum puan ortalamalarının 63,432, standart sapma puanının 7,266; kontrol grubu öğrencilerinin müzik dersine olan tutum puan ortalamalarının 59,648, standart sapma puanının 8,440 olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu değerler doğrultusunda deney süreci sonunda, deney grubu öğrencilerinin müzik dersine dair tutum puanlarının anlamlı oranda kontrol grubu öğrencilerinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer ifade ile uygulanan deneysel süreç deney grubu öğrencilerinin lehine sonuçlandığı söylenebilir.

Deney ve kontrol grubu “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” puan ortalamalarının grafiği Grafik 7’de verilmiştir.

Şekil 7. Deney ve kontrol grubu “müzik dersi tutum ölçeği” ortalaması

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” maddelerinin her birine vermiş olduğu cevaplar incelenmiş ve her bir ölçek maddesinin ortalama puan ve standart sapma puanları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” Madde Ortalamaları ve Standart Sapma Puanları

Sn	Maddeler	Deney		Kontrol	
		\bar{x}	ss	\bar{x}	ss
1	Müzik dersini severim.	4,648	,587	4,540	,900
2	Müzik dersi benim için eğlencelidir.	4,486	,869	4,513	,768
3	Müzik dersi ilgi duyduğum derslerdendir.	3,973	1,066	3,864	1,058
4	Müzik dersinde sıkılırım.	4,486	1,044	4,594	,797
5	Müzik dersi sevdiğim derslerden biri değildir.	4,351	1,206	4,621	,758
6	Müzik dersi en az ilgi duyduğum derstir.	4,108	1,173	4,162	1,142
7	Müzik dersinde konuları anlamakta zorlanırım.	3,837	1,190	3,729	1,346
8	Müzik dersi seçmeli ders olsa seçerdim.	3,864	1,294	3,621	1,361
9	Müzik dersinde bildiğim şarkılardan örnekler verilmesi dikkatimi çeker.	4,486	,768	3,891	1,286
10	Müzik dersindeki konular benim için kolaydır.	4,108	1,048	3,405	1,383
11	Müzik dersinde kendi yöreme ait şarkılar işlenirse başarımlar artar.	4,216	1,003	3,108	1,523
12	Müzik dersinde bahsi geçen kavramlar benim için anlaşılmalıdır.	3,945	1,129	3,351	1,476
13	Müzik dersi müzik sanatına bakış açımı geliştirdi.	4,162	1,118	4,216	,946
14	Müzik kendi kültürümü öğrenmemde önemli bir yere sahiptir.	4,324	,914	3,837	1,280
15	Müzik dersinde zamanın hızlı geçtiğini düşünürüm.	4,432	,987	4,189	1,221

Tablo 11 incelendiğinde, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” maddelerinin ortalama puanlarında deney grubunun lehine en yüksek ortalamaya sahip olduğu maddelerin yoğunlukta olduğu görülmektedir. Özellikle sırasıyla 9. 10. 11. 12. ve 14. maddelerde puan ortalamaları arasındaki farkın deney grubu öğrencilerin lehine oldukça fazla olduğu görülmektedir. Müzik Dersi Tutum Ölçeği 11. Maddesi olan “Müzik dersinde kendi yöreme ait şarkılar işlenirse başarıml artar.” maddesinde deney grubunun ortalama puanının 4,486; kontrol grubunun ise puan ortalamasının 3,891 olduğu görülmektedir. Ölçeğin 10. maddesi olan “Müzik dersindeki konular benim için kolaydır.” Maddesinde deney grubunun ortalama puanının 4,108; kontrol grubunun ise ortalama puanının 3,405 olduğu tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalama farkının yüksek olduğu bir diğer madde ise ölçeğin 9. maddesidir. Dokuzuncu madde olan “Müzik dersinde bildiğim şarkılardan örnekler verilmesi dikkatimi çeker.” maddesinde deney grubu öğrencilerinin madde ortalamalarının 4,486; kontrol grubunun madde ortalamasının 3,891 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen veriler analiz edildiğinde yerel ezgilerle yapılan öğretimin öğrencilerin müzik dersi akademik başarısına ve müzik dersine yönelik tutumuna etkisinin incelenmesi konusunda elde edilen sonuçlara ve sonuçlara dayalı olarak önerilere yer verilmiştir.

“Hece Bağı” kavramının öğretilmesinde, yerel ezgilerle desteklenmiş ders anlatımı, müzik dersi öğretim programına dayalı ezgilerle ders anlatımı yaklaşımına göre başarının artmasına daha fazla etkili olmaktadır. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin son test başarı puanları arasında fark oldukça yüksek düzeydedir.

“Uzatma Bağı” kavramının öğretilmesinde, yerel ezgilerle yapılan ders anlatımı, müzik dersi öğretim programına dayalı ezgilerle ders anlatımı yaklaşımına göre başarının artmasına daha fazla etkili olmaktadır. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin son test başarı puanları arasında fark oldukça yüksek düzeydedir.

“5/8’lik Ölçü” kavramının öğretilmesinde, yerel ezgilerle yapılan ders anlatımı, müzik dersi öğretim programına dayalı ezgilerle ders anlatımı yaklaşımına göre başarının artmasına daha fazla etkili olmaktadır. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin son test başarı puanları arasında fark oldukça yüksek düzeydedir.

Son test akademik başarı puanı olarak deney grubu ($X=3,459$), kontrol grubuna ($X=2,756$) göre pozitif fark oluşturmuştur. Deney grubundaki bu sonuç istatistiksel olarak önemli bulunmuştur ($p<.05$). Burada yerel ezgilerle yapılan ders anlatımının öğrencilerin öğrenmesinde büyük ölçüde etkili olduğu görülmüştür.

“Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nde yer alan ve sonuç bakımından önem taşıyan “Müzik dersinde kendi yöreme ait şarkılar işlenirse başarıım artar.” maddesinde deney grubunun ortalama puanının 4,486; kontrol grubunun ise puan ortalamasının 3,891 olduğu görülür. Özellikle deney grubunun süreci değerlendireceği bir maddedir ve sonuç pozitif yöndedir.

Ölçeğin 10. maddesi olan “Müzik dersindeki konular benim için kolaydır.” Maddesinde deney grubunun ortalama puanınının 4,108; kontrol grubunun ise ortalama puanınının 3,405 olduğu tespit edilmiştir.

Buradan yola çıkarak yerel ezgilerle yapılan öğretim sonucunda öğrencilerin kendi akademik başarılarını daha anlamlı değerlendirdiği söylenebilir.

5.1.Öneriler

Kaynak taraması ve elde edilen analiz sonuçlarına göre öneriler maddeler halinde sıralanmıştır.

- Öğretim yapılırken bulunulan coğrafyanın özelliklerine dikkat edilebilir.
- Müzik dersleri konuları işlenirken yerel ezgilerle kazanımlar desteklenebilir.
- Müzik dersi programları yerel ezgi destekli eğitimle düzenlenebilir.
- Şarkı seçiminde öğrencinin hazırbulunuşluğuna dikkat edilebilir.
- Müzik öğretmenleri görev yaptığı coğrafyanın ezgileri konusunda bilinçlenebilir.
- Müzik dersi işlenirken öğrencinin derse yönelik tutumuna göre ders içeriği esnetilebilir.

KAYNAKLAR

- Akcan, F. (2016). *Sosyal bilgiler öğretiminde yerel öğelerin kullanımı: Beypazarı örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Aksu, C. (2015). Milli eğitim. *Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 207, 56-58.
- Aydınlı, N. (2008). *Urfa türküleri ve öyküleri*. İstanbul: Şanlıurfa Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- Bozkaya, İ. (2001). *Dil-müzik bağlamında prozodi*. Bursa: F. Özsan.
- Bulut, D. (2013). Ortaokul müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarının konuları açısından değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 157-174.
- Çelik, M. Şendağ, B. (2016). *MEB müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Saray.
- Çelik, M. Şendağ, B. (2017). *İlköğretim müzik 6-7-8 öğretmen kılavuzu kitabı*. Ankara: Saray.
- Dawson, D & Acay, S (1997). *Müzik öğretimi*. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.
- Ersoy, A. (1995). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe.
- Güler, T. (2013). *Müzik dersi 4. ve 5. sınıf öğretmen kılavuz kitabındaki şarkıların öğretim programı kazanımlarını gerçekleştirmedeki işlevselliğinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Kalyoncu, N & Öztürk, Ö. (2014). *İlköğretim altıncı sınıf müzik dersi için bir tutum ölçeği geliştirme denemesi Müzik dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi*. <https://www.jasstudies.com/DergiTamDetay.aspx?ID=2197> adresinden indirilmiştir.
- Karasar, N. (2012). *Araştırmalarda rapor hazırlama*. (17. Baskı). Ankara: Nobel.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (27. Baskı). Ankara: Nobel.
- Kılıç, T. (2015). *Müziğin kişisel, toplumsal, ulusal ve uluslararası işlevlerinin müzik eğitimine etkisi*. Bildiri, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurulu, Ankara.

- Kocabaş, E & Türk, S. (2013). *Müzik ve zihnin gizemleri*. (1.Baskı). İstanbul: Altın Kitaplar
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1,2,3,4,5,6,7 ve 8. Sınıflar). <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018129173048695-1-8%20M%C3%BCzik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%2020180123.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Müzik ders kitabı 6* (1.Baskı). Ankara: Başak
- Raknes, O. (2009). *Wilhelm Reich ve Yaşam Enerjisi (Orgonomi)*, Çev. Ayşen Tekşen, İstanbul: Payel.
- Seyrek, H. (1995). *Anaokulları ve anasınıfları için şarkı dağarcığı*. İzmir: Müzik Eserleri.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F.G. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. (2.Baskı). Ankara: Anı.
- Sönmez, V. (2008). *Öğretmen elkitabı*. Ankara: Anı.
- Suzuki, S. (2010). *Sevgiyle eğitmek*. (1. Baskı). İstanbul: Porte.
- Şimşek, N. (2016). *Yetenek merkezli eğitim*. Ankara: Akçağ.
- Trt Nota Arşivi. (2018). *Trt nota arşivi* <http://www.trtnotaarsivi.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu (2006). *Müzik*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelime=60390 sayfasından erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu (2018). *Ezgi*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b5619fc6e3d62.70959590, sayfasından erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu (2018). *Müfredat*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=M%C3%9CFREDAT, sayfasından erişilmiştir.
- Türk Dil Kurumu (2018). *Yerel*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b561ab8e8b7c5.65127039, sayfasından erişilmiştir.
- Uçan, A. (1982). *Eğitimde problem geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi (temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uluçay, T. (2012). İlköğretim 6-7-8. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların müziksel amaçlar bakımından incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1*, 14-2.
- Umuzdaş, S., & Levent, A. (2012). Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi işleyişine yönelik görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(1)*, 56-73.
- Uslu, M. (2015). *Müzik eğitiminin kişilik ve sosyal gelişme açısından değerlendirilmesi*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurulunda Sunulmuş bildiri, Ankara. <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/USLU-Mustafa-M%C3%9CZ%C4%B0K-E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%C4%B0N%C4%B0N-K%C4%B0%C5%9E%C4%B0L%C4%B0K-VE-SOSYAL-GEL%C4%B0%C5%9EME-A%C3%87ISINDAN-DE%C4%9EERLEND%C4%B0R%C4%B0LMES%C4%B0.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ünal, Ç & Çelikkaya, T. (2009). Yapılandırmacı yaklaşımın sosyal bilgiler öğretiminde başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi (5. sınıf örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1*, 197-212.

EKLER

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 80287700-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğüne

Enstitümüz Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Nurdan ŞİRİN; Doç. Dr. Mehmet EFE' nin danışmanlığında yürüttüğü "Müzik Derslerinde Yerel Ezgilerin Kullanımı Şanlıurfa İli Örneği" konulu tezi ile ilgili olarak ekli dilekçesinde belirttiği Şanlıurfa İlinde yer alan Ortaokullarda Eğitim gören 6. Sınıf öğrencilerine anket ve uygulama yapmak istemektedir.

İlgili öğrenciye mütasade edilmesi hususunda gereğini bilgilerinize saygılarımla arz/rica ederim.

e-İmzalıdır
Doç. Dr. Gürce ERDAMAR
Enstitü Müdür Yardımcısı

Ek:
1- Dilekçe
2- Tez Önerisi
3- Anket
4- Uygulama yapacağı

04/02/2019 Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
04/02/2019 Enstitü Sekreteri V.

Mützeyyen İŞİK
Ayşegül ÖZBERK

Evrakın Doğrulama İşlemleri İçin: <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/BelgeDogrulama.aspx>
Emniyet Mahallesi Abant Sokak No : 10/2 E Blok Kat 6
06500 Teknikokullar / Ankara
Tel:0 (312) 202 37 51 Faks:0 (312) 202 37 79

Pin: 00022
Bilgi için :Mützeyyen İşik
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
Telefon No:2023771

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 26292541-44-E.3635819
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
Uygulama (Nurdan ŞİRİN)

19.02.2019

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 05.02.2019 tarihli ve 3957 sayılı yazımız.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Nurdan ŞİRİN'in "Müzik Derslerinde Yerel Ezgilerin Kullanımı Şanlıurfa İli Örneği" konulu tez çalışması kapsamında hazırlanan uygulamanın 01.03.2019 - 22.03.2019 tarihleri arasında Müdürlüğümüze bağlı Karaköprü İlçesindeki Şehit Mustafa Direkli Ortaokulunda öğrenim gören ilköğretim 6.sınıf öğrencilerine uygulanmasına ilişkin ilgi yazı ve ekleri değerlendirilmiş olup;

Söz konusu uygulamanın sonuçlarının Müdürlüğümüzce paylaşılması ve uygulamanın eğitim öğretim faaliyetini aksatmadan, gönüllülük esasına dayalı olarak yapılmasında herhangi bir sakınca görülmemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Erdal ŞEKEROĞLU
İl Millî Eğitim Müdür V.

Adres: Hamidiye Mahallesi, Necmettin Cevheri Blv No:20, 63300
Şanlıurfa Merkez/Haliliye/Şanlıurfa
Elektronik Ağ:
e-posta:

Bilgi için: Mehmet TOSUN

Tel: 0 (414) 280 63 57
Faks: 0 (414) 280 63 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e58d-509b-335b-b80d-fac6 kodu ile teyit edilebilir.

MÜZİK DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Bu ölçek; ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin uygulanan çalışmadan sonra müzik dersine yönelik tutumlarını ölçmek ve araştırmaya katılan her iki grubun sonuçlarını karşılaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Ölçekten elde edilen veriler, araştırma amacının dışında kullanılmayacaktır. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri gizli kalacaktır.

Bu ölçekte 25 madde bulunmaktadır. Her madde için “**Hiç Katılmıyorum, Katılmıyorum, Az Katılıyorum, Katılıyorum, Tamamen Katılıyorum,**” seçenekleri bulunmaktadır. Seçeneklerden uygun gördüğünüzü, örnekte olduğu gibi (X) işareti koyarak belirtiniz. Araştırmanın sonuçlarını etkileyeceği için, hiçbir maddeyi boş bırakmamanızı rica eder, katılımınızdan dolayı çok teşekkür ederiz.

YAŞINIZ:.....

CİNSİYETİNİZ: () KIZ () ERKEK

Örnek:

Müzik Dersi Tutum İfadeleri	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Müzik dersini severim.			X		

Müzik Dersi Tutum İfadeleri	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Müzik dersini severim.					
2. Müzik dersi benim için eğlencelidir.					
3. Müzik dersi ilgi duyduğum derslerdendir.					
4. Müzik dersinde sıkılırım.					
5. Müzik dersi sevdiğim derslerden biri değildir.					
6. Müzik dersi en az ilgi duyduğum derstir.					
7. Müzik dersinde konuları anlamakta zorlanırım.					
8. Müzik dersi seçmeli ders olsa seçerdim.					
9. Müzik dersinde bildiğim şarkılardan örnekler verilmesi dikkatimi çeker.					
10. Müzik dersindeki konular benim için kolaydır.					
11. Müzik dersinde kendi yöreme ait şarkılar işlenirse başarımlar artar.					
12. Müzik dersinde bahsi geçen kavramlar benim için anlaşılmalıdır.					
13. Müzik dersi müzik sanatına bakış açımı geliştirdi.					
14. Müzik kendi kültürümü öğrenmemde önemli bir yere sahiptir.					
15. Müzik dersinde zamanın hızlı geçtiğini düşünürüm.					

3) Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde **hece bağı** ve **uzatma bağı** bir arada kullanılmıştır?

4) Aşağıdaki seçeneklerden hangisi 5/8'lik ölçü ile yazılmıştır?

5) Aşağıdaki seçeneklerden hangisi 5/8'lik ölçünün vuruş düzeni olabilir?

a) 2+2+3

b) 2+2+2+3

c) 2+3+2

d) 2+3

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

THM REPERTUAR SIRA NO: 3640

İNCELEME TARİHİ: 30.10.1991

YÖRESİ

ŞANLIURFA
KİMDEN ALINDIĞI

BEDRİ ÇAĞLAYAN

SÜRESİ:

DERLEYEN

SELAHATTİN ERORHAN
DERLEME TARİHİ

1955

NOTALAYAN

MUSTAFA ÖZGÜL

DOLANA AY DOLANA

DO LA NA A-Y DO LA NA DO LA NA- GÜ-N DO- LA NA
Şİ RİN CA Nİ-M VE- RE YİM BA NA YA- Rİ- BU- LA NA

KEBABA KÖZ İSTERSİN
GÜZELSİN NAZ İSTERSİN
BİR CANIM VAR VERİYİM
BİLMEM Kİ NE İSTERSİN

BAĞA GİRDİM NAR İÇİN
GÜL KOPARDIM YAR İÇİN
DİYAR DİYAR DOLAŞTIM
KARA GÖZLÜ YAR İÇİN

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 678
İNCELEME TARİHİ: 15.3.1974

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
URFA

DERLEME TARİHİ
.22.4.1991

KİMLİK ALINDIĞI
MAHMUT GÜZELGÖZ, BAKIR YURTSEYER,
ABDURRAHMAN SAVAŞAN ve
AZİZ ÇEKİRCE

EL ZANNEDER BEN DELİYEM

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

EL ZAN NE DE R BEN DE Lİ
GÜ Lİ DİM SA RAR DİM SO L

YEM A NA NAM MAN DOST BA ĞI Nİ
DUM A NA NAM MAN YA NA YA NA

BÜ L BÜ LÜ L YEM BE NO YA
BEN KU LÜ L DUM DERMAN SIZ

Rİ N MEF TU Nİ YEM A NA
DE R DE DÜ ŞO L DUM A NA

NAM MAN GÖ NÜ L SA B RE Y
NAM MAN GÖ NÜ L SA B RE

LE SA B RE Y LE MEV LÂ Nİ N
LE SA B RE Y LE MEV LÂ Nİ N

MU RA DI BÖ Y LE
HU RA DI BÖ Y LE

— 1 —
EL ZANNEDER BEN DELİYEM (Aman aman)
DOST BAĞRIN BÜLBÜLEYEM
BEN O YARIN MEFTUNİYEM (Aman aman)
Bağlantı: GÖNÜL SABREYLE SABREYLE
MEVLÂNIN MURADI BÖYLE

— 2 —
GÜLİDİM SARARDIM SOLOUM (Aman aman)
YANA YANA BEN KÜL OLDUM
DERMANSIZ DERDE OÜŞ OLDUM (Aman aman)
Bağlantı:

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM - NO : 102 - 28.1.1973

DERLEYEN
MUSTAFA HOŞSU

YÖRESİ
VAN

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HAMDİ POLATOĞLU

NOTAYA ALAN
MUSTAFA HOŞSU

SÜRESİ

URFAYA PAŞA GELDİ

UR FA YA PA ŞA GEL Dİ A NOM UR FA YA PA ŞA GEL Dİ

TAH TA TA MA ŞA GEL Dİ A NOM TAH TA TA MA ŞA GEL Dİ

URFAYA PAŞA GELDİ
TAHTA TAMAŞA GELDİ
BİR ELİM YAR KOLUNDA
BİR ELİM BOŞA GELDİ

BAĞLANTI : HANI MENDİLİM HANI
DURMAZ PARMAĞIN KANI
BENİM SEVDİĞİM SENSİN
SENİN SEVDİĞİN HANI

URFA URFA İÇİNDE
KAVRULDUM YAĞ İÇİNDE
ELLERİN YARI GELMİŞ
BİZİM Kİ YOK İÇİNDE

BAĞLANTI : HANI MENDİLİM HANI
DURMAZ PARMAĞIN KANI
BENİM SEVDİĞİM SENSİN
SENİN SEVDİĞİN HANI

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı
"Çanakkale Türküsü"nü söyleyelim.

Etkinliğin Amacı
"Çanakkale Türküsü"nü notaları içindeki hece bağlarını renklerle işaretleyelim ve türküyü seslendirelim.

Kullanılan Araçlar
Ders kitabı, renkli kalem, müzik çalar ya da elektrikli çalgı.

- "Çanakkale Türküsü"nü notalarındaki hece bağlarını renkli kalemle işaretleyiniz.
- Türküyü dinleyiniz.
- Türküyü nefes yerlerine uyararak söyleyiniz.

ÇANAKKALE TÜRKÜSÜ

Derleyen: Müzaffer Sarıoğan
Yözer: Kastamonu

Yavaş

Ça nak ka le i ğin de vur du lar be ni
Ça nak ka le i ğin de ay na lt çar şı
Ça nak ka le i ğin de bir do lu bes ti

Öl me den me za ra koy du lar be
A na ben gi di yom diğ me na kar
A na lar ba ba lar il mi di kes

ne ol genç i ğim ey vah
ş ol genç i ğim ey vah
ş ol genç i ğim ey vah

DEĞERLENDİRME

Bu ölçek, becerilerinizle ilgili öz değerlendirme çalışmaları yapmanız amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki cümleleri bu amaçla okuyunuz. Size uygun yıldız işaretleyerek öz değerlendirme yapınız.

Çok iyi ★★★★★

İyi ★★★☆☆

Geliştirilebilir ★☆☆☆☆

★★★★★

Türkünün notaları içindeki hece bağlarını işaretledim.

★★★☆☆

Türküyü nefes yerlerine uyararak doğru seslerle seslendirdim.

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı

"Çemberimde Gül Oya" türküsünü söyleyelim.

Etkinliğin Amacı

Müzik eserinde uzatma bağlarını fark etmek ve türküyü nefes yerlerine uyarak doğru seslerle seslendirmek.

Kullanılan Araçlar

Ders kitabı, renkli kalem, müzik çalar ya da eşlik çalgısı.

- "Çemberimde Gül Oya" türküsündeki uzatma bağlarını renkli kalemle işaretleyiniz.
- Türküyü dinleyiniz.
- Türküyü nefes yerlerine uyarak söyleyiniz.

ÇEMBERİMDE GÜL OYA

Derleyen: Ahmet Yamacı
Yöresi: Çanakkale Biga

Orta

Çem be rim de gül o ya Gül me dim do ya do
Pem be gül L dim sol dum Ak gü le ib ret ol
Av lu di bi bek le rim Vay be rim e mek le
ya dum Dert le ri ka n yo rum gün le ri sa ya sa ya
rim Düm be le ği ça la ça la yü zü ne has ret kal dim
yo rul du bi lek le rim
Al be ni ki ya mam se ni
Al be ni ki ya mam se ni
Al be ni ki ya mam se ni

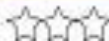
DEĞERLENDİRME

Bu ölçek, becerilerinizde ilgili öz değerlendirme yaptığınız amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki cümleleri bu amaçla okuyunuz. Size uygun yıldızı işaretleyerek öz değerlendirme yapınız.

Çok İyi ★★★★★

İyi ★★★★★

Geliştirilebilir ★☆☆☆☆

Türkünün notaları içinde bulunan uzatma bağlarını işaretledim.

Türküyü nefes yerlerine uyarak doğru seslerle seslendirdim.

Etkinliğin Adı
"Sevgi Çiçekleri"
şarkısına ritim
oluşturalım.

Etkinliğin Amacı
"Sevgi Çiçekleri"
şarkısını nefes yerlerine
uyarak doğru seslerle
seslendirmek ve şarkıya
kendi oluşturduğu ritimle
eşlik etmek.

Kullanılan Araçlar
Ders kitabı, kalem,
müzik çalar ya da eşlik
çalgısı, ritim çalgısı.

- "Sevgi Çiçekleri" şarkısını dinleyiniz. Şarkıyı nefes yerlerine uyarak söyleyiniz.
- Şarkının notaları altında verilen çizgiye zaman belirtecini dikkate alarak oluşturduğunuz ritim notalarını yazınız.
- Şarkıyı söylerken ritim çalgıları ya da beden müziği (alkış sesi vb.) kullanarak yazdığınız ritmi seslendiriniz.

SEVGİ ÇİÇEKLERİ

İsa Coşkuner

Çabuk

Dal lar da çi çek çi çek Tar la da ba şak ba şak
Su la rın ma vi sin de Yap ra ğın ye şil lin de

O cak ta a lev a lev Biz sev gi çi çek le ri
Ba rı şın gü ne şin de Biz sev gi çi çek le ri

Ha lay ba şı çek çek Bi zim ha la yı

Tu tu şan bu el ler Sar sın dün ya yı

DEĞERLENDİRME

Bu ölçek, becerilerinizle ilgili öz değerlendirmenizi yapmanız amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki cümleleri bu amaçla okuyunuz. Size uygun yıldızı işaretleyerek öz değerlendirmenizi yapınız.

Çok iyi ★★

İyi ★★

Geliştirilebilir ★

Şarkıyı nefes yerlerine uyarak doğru seslerle seslendirdim.

Şarkının altına zaman belirtecine uygun kendi oluşturduğum ritim notalarını yazdım.

Şarkıya kendi yazdığım ritimle eşlik ettim.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..